

Kontakt

Om du vill ha antikvarisk rådgivning, har frågor eller sitter inne med information rörande vrak och andra lämningar under vatten är du välkommen att kontakta museets dykande arkeologer. Vill du veta mer om vår verksamhet och våra tjänster kan du också gå in på Bohusläns museums hemsida: www.bohusmus.se.

Bohusläns museum

Box 403
451 19 Uddevalla

Thomas Bergstrand

Antikvarie/arkeolog

Telefon

0522-385 51

Mobil

0706-23 34 68

E-post

thomas.bergstrand@vgregion.se

Staffan von Arbin

Antikvarie/arkeolog

Telefon

0522-385 39

Mobil

0706-23 32 37

E-post

staffan.arbin@vgregion.se

Bohusläns dolda kulturlandskap

Text Staffan von Arbin & Thomas Bergstrand Foto Staffan von Arbin, Kjell Åshede & Bo Niklasson Illustration Anders Cütehall Grafisk form Anders Cütehall

Undervattensarkeologi vid Bohusläns museum

Ett dolt kulturlandskap

Bohuslän är ett landskap som med sin drygt 20 mil långa kustlinje i mycket hög grad är präglad av havet. Fiske, sjöfart och andra maritima näringar har följaktligen alltid haft stor ekonomisk betydelse. De fysiska spåren efter dessa näringar finns på många platser i landskapet – även under vattnet.

Under vattnet utgör skeppsvraken den i särklass vanligaste fornlämningstypen. Vrak påträffas i alla marina miljöer men förekommer oftast vid väderkänsliga grundområden och farliga passager i ytterskärgården. Andra exempel på fornlämningar under vattnet är lämningar efter brygg- och kajanläggningar och kulturlager, vilka ibland kan påträffas i hamnar och utanför äldre bosättningar och industrier. Också i inlandet, på botten av sjöar och vattendrag, finns talrika spår efter mänsklig verksamhet i form av exempelvis fasta fiskredskap, spärranläggningar och utkastlager i anslutning till förhistoriska boplatser.

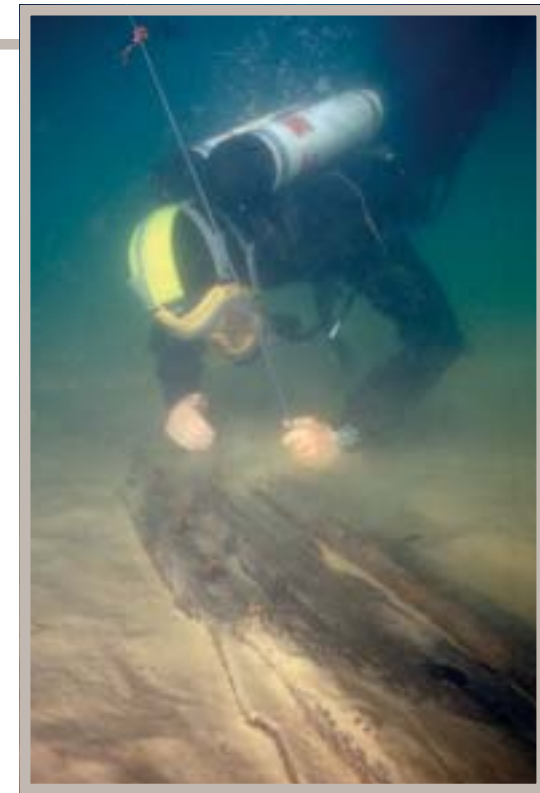
Kort & Matrikelstyrelsen, Köpenhamn

På land har inventering och registrering av fornlämningar pågått sedan 1930-talet. Någon motsvarande inventering har aldrig utförts under vattnet. Detta innebär att vår kunskap om fornlämningar i hav, sjöar och andra vattendrag är mycket begränsad. Likväl är de flesta äldre lämningar efter mänsklig verksamhet skyddade genom Kulturminneslagen. När det gäller skeppsvrak har dessa dessutom ett särskilt starkt lagskydd genom att ett vrak automatiskt räknas som fornlämning hundra år efter förlisningen.

Kompetens

Bohusläns museum har, som en av få institutioner i Sverige, kompetens att utföra arkeologiska undersökningar under vatten. Ambitionen med verksamheten är att bredda och vidareutveckla denna specialkompetens och att tillgodose det regionala behovet av kulturmiljövård under vatten.

Vi utför besiktning, antikvarisk bedömning och registrering av vrak och andra lämningar under vatten. Vi ger råd vid fysisk planering av vattenområden, och inför exploateringar som t.ex. muddringar och större anläggningsarbeten utför vi arkeologiska utredningar, förundersökningar och undersökningar. I samarbete med länsstyrelsen i Västra Götaland arbetar vi med vård och bevarandefrågor rörande fornlämningar under vatten.

Metodutveckling

Bohusläns museum är även tongivande vad gäller metodutveckling på det undervattensarkeologiska området och bedriver, både enskilt och i samarbete med andra institutioner, ett flertal forskningsprojekt. Pågående forskning berör bland annat problematiken kring s.k. *in situ*-bevarande av vrak och återdeponering av arkeologiska fynd.

